

24.3.2016

Sisäministeriö

VIITE: SM004:00/2016

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSEEN EDUSKUNNALLE SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALAN
KANSAINVÄLISEN AVUN ANTAMISTA JA VASTAANOTTAMISTA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN
TARKISTAMISEKSI (DNro OUKA/1721/2016)

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi poliisilakia, rajavartiolaitoslakia, pelastuslakia, henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annettua lakia, poliisin hallinnosta annettua lakia, ampuma-ase lakia, puolustusvoimien virka-avusta poliisille annettua lakia ja rajat ylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin ja rajatylittävän rikollisuuden torjumiseksi tehdyn neuvoston päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta annettua lakia.

Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen lausunnossa keskitymme erityisesti esityksen vaikutuksiin pelastustoimen kannalta. Toteamme esityksestä seuraavaa:

1. Päätöksenteosta avun antamisessa ja vastaanottamisessa ovat voimassa EU:ssa sovitut menettelytavat sekä valtiosopimuksissa sovitut menettelytavat. Erityisesti raja-alueilla tapahtuvissa nopeaa pelastustoimintaa vaativissa onnettomuuksissa on syytä selkeyttää ja yhdenmukaistaa toimintamalleja päätöksenteossa. Esitykseen liittyvä pelastuslain 38 §:n 2 mom. korjaa tämän tilanteen.
2. Vaikka nykyisessä lainsäädännössä onkin kattavat ja toimivat säädökset virka-avusta viranomaisten kesken Suomen alueella, puuttuu lainsäädännöstä mahdollisuus antaa tukea toiselle suomalaiselle viranomaiselle Suomen ulkopuolella. Varsinkin rajavartiolaitoksen

24.3.2016

osallistuminen pelastuspalvelutehtäviin pelastustoimen apuna harvaan asutuilla alueilla on korvaamattoman tärkeää. Tällöin myös mahdollinen tuen antaminen valtakunnanrajan ylittävässä toiminnassa on tarpeellista. Esitykseen sisältyvä rajavartiolain 15 e § mahdollistaa tällaisen tuen antamisen pelastustoimintaan.

3. Nykyinen käytäntö Euroopan unionin oikeuteen perustuvan avun antamisesta ja vastaanottamisesta sisäministeriön hallinnon alalla on riittävän kattava. Mm. Lissabonin sopimuksen yhteisvastuulausekkeeseen ja keskinäisen avunannon lausekkeeseen sisältyvät ihmisten tai luonnon aiheuttamat suuronnettomuudet, joissa pelastustoimen on mielekästä toimia.

4. EU:n pelastuspalvelumekanismi turvaa riittävästi jäsenvaltion oikeudet pyytää unionin mekanismin kautta apua katastrofitilanteissa. EU:n pelastuspalvelumekanismi parantaa ja tehostaa maiden välistä yhteistyötä Euroopassa avustustoiminnassa, varautumisessa sekä ennaltaehkäisyssä.

5. Pelastustoimen tulee jatkossa keskittyä omiin ydinosaamisalueisiin myös kansainvälisessä pelastuspalvelussa apua antavana tai vastaanottavana tahona. Nämä tehtävät määritellään pääosin pelastuslain 32 §:ssä. Vaikka pelastustoimen tehtäväkenttä kansainvälisessä pelastuspalvelussa on viimeisinä vuosina laajentunut kovasti, niin onko kuitenkaan tarkoituksenmukaista osallistua avustusoperaatioihin, jotka eivät ole suomalaisen pelastustoimen ydinosaamista (pelastuslain 32§). Pelastustoimen osallistumista humanitäärisissä avustusoperaatioissa ja niiden tukitehtävissä tuleekin rajata enemmän vastaamaan pelastustoimen asiantuntijoiden tehtäviä Suomessa. Ilman rajausta tulee tarpeettomia päällekkäisiä tehtäviä mm. punaisen ristin ja YK:n järjestöjen kanssa.

Heikki Levón
palopäällikkö

